

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКОНОМІКИ

І.Ляшенко (кафедра економічної теорії НаУКМА)

У минулому, коли масштаби людської діяльності в біосфері були невеликими, єдиним обмежуючим фактором був рукотворний капітал. Природні ж ресурси /природний капітал/ розглядались як дармові / за винятком витрат на видобування корисних копалин або збирання врожаю/. Характерні тоді високі норми окупності рукотворного капіталу були можливі головним чином за рахунок надексплуатації природних ресурсів, що поступово призводило до їх виснаження.

В той час вартості рукотворного капіталу ніяк не загрожувала зростаюча рідкість комплементарного фактора. Але за останні 70 років /період середньої тривалості життя людини/ масштаби людської діяльності /добуток чисельності населення на душеве використання ресурсів/ зросли в чотири рази і ситуація в світі різко змінилась. Сьогодні на ефект виснаження природних ресурсів вже почали зважати в багатьох національних рахунках. Далі постає необхідність врахування падіння вартості комплементарного рукотворного капіталу, створеного саме для експлуатації зникаючого природного капіталу. В зв'язку з цим істотно змінюється політика інвестування. В нову епоху інвестиції повинні направлятися не на дальше нагромадження рукотворного капіталу, а передусім на відновлення природного капіталу.

Технологічний прогрес також має бути спрямований перш за все на підвищення продуктивності природного капіталу. Іншими словами, акценти повинні зміститися з технологій, що підвищують продуктивність праці і рукотворного капіталу, на технології, мета яких полягає в підвищенні продуктивності природного капіталу. Сюди ж належить віднести й інвестиції, що направляються на підвищення ефективності використання енергії, оскільки відновити нафтові родовища неможливо. Оскільки здатність навколишнього природного середовища поглинати відходи є також життєвим природним ресурсом, то інвестиції з метою збереження цієї властивості /тобто направлені на зменшення забруднення і в першу чергу за рахунок введення нових безвідходних технологій / повинні одержувати найвищий пріоритет. Як тільки інвестиції в природний капі-

тал приведуть до рівноваги його запасів, то всяке подальше зростання економічного добробуту може бути одержане лише за рахунок підвищення ефективності використання природного капіталу шляхом покращення технологій та уточнення пріоритетів. У цьому полягає концепція стійкого розвитку.

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ЦІЛОЧИСЕЛЬНОГО ТИПУ В УМОВАХ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ С/Г УГІДЬ

Н.Малиш (кафедра економічної теорії НаУКМА)

Розглянуто основні фактори формування екологічної стратегії в період переходу до ринку. Обґрунтовується необхідність розробки економіко-математичних моделей оптимізації с/г виробництва в умовах радіоактивного забруднення території.

Завдання організації с/г в-ва на забруднених угіддях формулюється таким чином: сформувати план розподілу сівозмін за ділянками, який забезпечує максимальний прибуток від реалізації продукції. Модель враховує структуру посівних площ, придатність ґрунту, допустиме забруднення врожаю, держзамовлення на виробництво культур.

Методи розв'язання завдань оптимізації с/г виробництва в умовах радіоактивного забруднення регіону пов'язані з деякими труднощами, оскільки для розв'язання цілочисельних задач розглядаються особливі методи оптимізації, а саме - метод гілок та границь і наближені методи.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ДЕРЖАВНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

О.Мертенс (кафедра економічної теорії НаУКМА)

1995 рік став роком активного формування ринку державних зобов'язань - облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП). Перш за все, ОВДП - це ефективний та безімісійний